

ด่วนที่สุด

ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๗/๑๓๘

กระทรวงคมนาคม

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๑๐๐

๒๕ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติการจัดทำและลงนามร่างบันทึกความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ว่าด้วยการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างบันทึกความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ว่าด้วยการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ ฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทย
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๓๐๔/๗๘๔ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่อง ขออนุมัติการจัดทำและลงนามร่างบันทึกความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ว่าด้วยการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔(๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับการองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงคมนาคมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ภายใต้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรถไฟของประเทศไทยในกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ สำหรับก่อสร้างรถไฟความเร็วสูงเส้นทางกรุงเทพฯ-หนองคาย เพื่อเสริมสร้างการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานเส้นทางคมนาคมทางรางระหว่างจีนกับประเทศสมาชิกอาเซียน

๑.๒ ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมจัดการประชุมคณะกรรมการร่วมเพื่อความร่วมมือด้านรถไฟระหว่างไทย-จีน มาโดยตลอด เพื่อดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจฉบับดังกล่าวในการขับเคลื่อนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรถไฟ โดยในการประชุมคณะกรรมการร่วมฯ ครั้งที่ ๒๖ ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบให้เร่งรัดจัดการประชุมสามฝ่าย จีน-ลาว-ไทย เพื่อหารือเกี่ยวกับประเด็นการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ โดยเร็ว

/๑.๓ เมื่อวันที่...

๑.๓ เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๒ สาธารณรัฐประชาชนจีนได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสามฝ่าย จีน-ลาว-ไทย เพื่อการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยที่ประชุมเห็นชอบร่วมกันให้มีการจัดทำร่างบันทึกความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ว่าด้วยการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ เพื่อให้มีการลงนามในการประชุมหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศ (Belt and Road Forum for International Cooperation) ครั้งที่ ๒ ซึ่งจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๕-๒๗ เมษายน ๒๕๖๒ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างบันทึกความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ว่าด้วยการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔(๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

นายกรัฐมนตรีมีกำหนดเข้าร่วมการประชุม Belt and Road Forum for International Cooperation ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๗ เมษายน ๒๕๖๒ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน และในระหว่างการประชุมดังกล่าวจะมีพิธีลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ว่าด้วยการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ โดยนายกรัฐมนตรีของทั้งสามฝ่ายจะร่วมเป็นสักขีพยานในพิธีลงนาม จึงมีความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดทำและลงนามร่างบันทึกความร่วมมือดังกล่าวภายในวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒

๔. การดำเนินการ

๔.๑ ทั้งสามฝ่ายได้ร่วมกันจัดทำร่างบันทึกความร่วมมือฯ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๔.๑.๑ การเชื่อมต่อโครงการความร่วมมือด้านรถไฟระหว่างไทย-จีน และโครงการรถไฟระหว่างจีน-ลาว จะเป็นการสนับสนุนการเชื่อมโยงด้านระบบรางในภูมิภาค

๔.๑.๒ ทางรถไฟขนาดทางมาตรฐาน (standard gauge) ของโครงการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ จะใช้มาตรฐานทางเทคนิครถไฟของจีน โดยจะมีการสร้างสะพานรถไฟแห่งใหม่ ซึ่งจะตั้งอยู่ทางด้านท้ายน้ำของสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ ๑ (หนองคาย-เวียงจันทน์) และจะมีทางรถไฟทั้งขนาดทางมาตรฐานและขนาดทาง ๑ เมตร

๔.๑.๓ พิธีการศุลกากรและสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณชายแดนจะตั้งอยู่ทั้งในบริเวณชายแดนของฝั่งไทยและฝั่งลาว โดยจะมีการพิจารณาความเป็นไปได้ในการลดขั้นตอนพิธีการศุลกากรบริเวณชายแดน

๔.๑.๔ กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของโครงการความร่วมมือด้านรถไฟระหว่างไทย-จีนและโครงการรถไฟจีน-ลาว ไม่ตรงกัน จึงมีการแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ ระยะ กล่าวคือ

๔.๑.๔.๑ ระยะที่ ๑ จะพิจารณาให้มีการจัดตั้งสถานีท่าและสถานีเปลี่ยนถ่ายสินค้าทั้งในฝั่งไทยและฝั่งลาว เพื่อเชื่อมต่อโครงการรถไฟจีน-ลาว มายังโครงข่ายรถไฟขนาดทาง ๑ เมตรที่มีอยู่ของประเทศไทย

๔.๑.๔.๒ ระยะที่ ๒ โครงการความร่วมมือด้านรถไฟระหว่างไทย-จีน ช่วงนครราชสีมา-หนองคาย จะเชื่อมต่อกับสถานีดังกล่าวตาม ๔.๑.๔.๑ เพื่อเชื่อมต่อโครงการรถไฟจีน-ลาว และโครงการความร่วมมือด้านรถไฟระหว่างไทย-จีน

๔.๑.๕ ไทยและลาวจะดำเนินการตามกระบวนการภายในเพื่อขอความเห็นชอบในการก่อสร้างเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ ของแต่ละฝ่ายโดยเร็ว และจะพยายามให้การก่อสร้างโครงการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ แล้วเสร็จในช่วงเวลาเดียวกับโครงการความร่วมมือด้านรถไฟระหว่างไทย-จีน ช่วงนครราชสีมา-หนองคาย โดยฝ่ายจีนจะเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินโครงการเชื่อมต่อฯ ในงานที่เกี่ยวข้องตามที่ไทยและลาวเห็นชอบและเป็นไปตามขั้นตอนภายในของประเทศตน

๔.๑.๖ อาจพิจารณาจัดให้มีการประชุมประสานงานสามฝ่ายเพื่อแก้ไขประเด็นปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างดำเนินการเชื่อมต่อฯ

๔.๑.๗ โครงการเชื่อมต่อฯ จะไม่กระทบสิทธิของประเทศไทยและ สปป.ลาว เกี่ยวกับเขตแดนของทั้งสองประเทศตามกฎหมายระหว่างประเทศ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๓. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงคมนาคมได้มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศขอให้พิจารณาให้ข้อคิดเห็นต่อร่างบันทึกความร่วมมือฯ และประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นสรุปได้ ดังนี้

๓.๑ ประเด็นด้านสารัตถะ ไม่มีข้อขัดข้องต่อสารัตถะโดยรวมของร่างบันทึกความร่วมมือฯ หากกระทรวงคมนาคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งสอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว อย่างไรก็ดี มีข้อสังเกตว่าร่างคู่มือฉบับภาษาไทยมีเนื้อหาบางส่วนไม่สอดคล้องกับร่างคู่มือฉบับภาษาอังกฤษ เช่น ในวรรค ๔.๑ และ ๔.๒ ดังนั้น ขอให้ส่วนราชการเจ้าของเรื่องตรวจสอบให้ถูกต้องครบถ้วนด้วย ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศได้ช่วยตรวจทานและขอเสนอให้พิจารณาปรับแก้ไขถ้อยคำด้วย

๓.๒ ประเด็นตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ร่างบันทึกความร่วมมือฯ มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศจึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม อนึ่ง หากกระทรวงคมนาคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้บันทึกความร่วมมือฯ ได้โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือพิจารณาแล้วเห็นว่าร่างบันทึกความร่วมมือฯ ไม่เข้าข่ายหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ร่างบันทึกความร่วมมือฯ ก็จะไม่เข้าข่ายหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

๓.๓ หนังสือมอบอำนาจเดิม ในการเสนอร่างบันทึกความร่วมมือฯ ต่อคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจะต้องเสนอชื่อบุคคลที่จะลงนามในร่างบันทึกความร่วมมือฯ ให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเดิม (Full Powers) ให้ผู้ลงนามดังกล่าว เว้นแต่จะเป็นที่ยอมรับระหว่างกันว่าไม่จำเป็นต้องแสดงหนังสือมอบอำนาจเดิม ก็ให้แจ้งคณะรัฐมนตรีทราบด้วย ภายหลังการลงนาม ขอให้ส่งบันทึกความร่วมมือฯ ที่ลงนามแล้ว ไปเก็บรักษาไว้ที่กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่องหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือมอบอำนาจเดิม
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔. ความเห็นของกระทรวงคมนาคม

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้วเห็นว่า การจัดทำและลงนามร่างบันทึกความร่วมมือดังกล่าวจะเป็นการส่งเสริมและเร่งรัดผลักดันการเชื่อมต่อโครงข่ายเส้นทางรถไฟระหว่างสองโครงการสำคัญ ได้แก่ โครงการความร่วมมือด้านรถไฟระหว่างไทย-จีน และโครงการรถไฟจีน-ลาว อันจะนำไปสู่การขับเคลื่อนโครงการในระยะต่อไปให้เสร็จสมบูรณ์อย่างเต็มรูปแบบ สามารถเชื่อมโยงการเดินทางไปมาหาสู่ของประชาชนในภูมิภาคและก่อให้เกิดการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจของภูมิภาคอย่างยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้ การดำเนินการตามพันธกรณีภายใต้บันทึกความร่วมมือฯ ไม่ขัดต่อกฎหมายปัจจุบัน และสามารถดำเนินการได้ตามกฎระเบียบและข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบันโดยไม่ต้องออกกฎหมายรองรับ จึงไม่เข้าข่ายหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฯ ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา สำหรับความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศเกี่ยวกับประเด็นด้านสารัตถะและถ้อยคำ กระทรวงคมนาคมได้ดำเนินการปรับแก้ไขถ้อยคำในร่างบันทึกความร่วมมือฯ ฉบับภาษาไทย ตามความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศด้วยแล้ว

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๕.๑ อนุมัติการจัดทำและลงนามร่างบันทึกความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ว่าด้วยการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ ทั้งนี้ หากก่อนการลงนามมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างบันทึกความร่วมมือดังกล่าวในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ให้กระทรวงคมนาคมหารือร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศโดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๕.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนามฝ่ายไทย

๕.๓ ให้กระทรวงการต่างประเทศออกหนังสือมอบอำนาจเดิม (Full Powers) ให้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายสำหรับการลงนามดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองการต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๖๓๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๔๘๒๙, ๐ ๒๒๘๐ ๑๗๓๔ พลเอก

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: icet_tice@hotmail.com